

Projekt

Uzasadnienie do Zarządzenia
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu
Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim
z dnia
w sprawie ustanowienia planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000
Łęgi Odrzańskie PLB020008

Zgodnie z art. 28 ust. 5 ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2013 r., poz. 627 ze zm.) regionalny dyrektor ochrony środowiska ustanawia, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000. Plan zadań ochronnych sporządzany jest na 10 lat, pierwszy projekt sporządza się w terminie 6 lat od dnia wyznaczenia obszaru specjalnej ochrony ptaków (art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie przyrody). Plan zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 położonego na terenie więcej niż jednego województwa ustanawiają wspólnie, w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia, regionalni dyrektorzy ochrony środowiska, na których obszarze działania znajdują się części tego obszaru (art. 28 ust. 8 ustawy o ochronie przyrody).

Na podstawie porozumienia z dnia 27 kwietnia 2011 r. Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu został „stroną wiodącą”, odpowiedzialną za realizację Planu zadań ochronnych, natomiast Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim został stroną współdziałającą.

Obszar Natura 2000 Łęgi Odrzańskie PLB020008 wyznaczono rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 5 września 2007 r. zmieniającym rozporządzenie w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków Natura 2000 (Dz. U. z 2007 r., Nr 179, poz. 1275) w celu ochrony gatunków ptaków wymienionych w art. 4 Dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE, tj.:

- A038 Łabędź krzykliwy *Cygnus cygnus*,
- A073 Kania czarna *Milvus migrans*,
- A074 Kania ruda *Milvus milvus*,
- A075 Bielik *Haliaeetus albicilla*,
- A229 Zimorodek *Alcedo atthis*
- A234 Dzięcioł zielonosiwy *Picus canus*,
- A238 Dzięcioł średni *Dendrocopos medius*,
- A321 Mucholówka białoszyja *Ficedula albicollis*,
- A028 Czapla siwa *Ardea cinerea*,
- A055 Cyranka *Anas querquedula*,
- A070 Nurogęś *Mergus merganser*.

Projekt planu zadań ochronnych dla Obszaru Specjalnej Ochrony ptaków Łęgi Odrzańskie PLB020008 (zwanego dalej Obszarem) został sporządzony z uwzględnieniem wymagań określonych w art. 28 ust. 10 *ustawy o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2013 r., poz. 627 ze zm.) oraz zgodnie z zapisami *rozporządzenia Ministra Środowiska z dnia 17 lutego 2010 roku w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000* (Dz. U. Nr 34, poz. 186 z późn. zm.).

Założeniem do opracowania projektu planu zadań ochronnych dla Obszaru jest ochrona, zachowanie lub przywrócenie wystarczającej różnorodności i obszaru naturalnych siedlisk gatunków ptactwa, występujących naturalnie w stanie dzikim, który to obowiązek wynika z art. 3 (1) i art. 3 (2a) Dyrektywy Ptasiej (dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2009/147/WE z dnia 30 listopada 2009 r. w sprawie ochrony dzikiego ptactwa – Dz.U.UE.L.2010.20.7).

Prace nad projektem planu zadań ochronnych dla Obszaru rozpoczęły się w marcu 2012 roku w ramach realizacji projektu POIS.05.03.00-00-186/09 „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski”, współfinansowanego ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko w ramach działania 5.3 priorytetu V.

Przedmiotowy projekt planu zadań ochronnych zawiera wszystkie niezbędne elementy wynikające z zapisów ww. *ustawy o ochronie przyrody* i ww. *rozporządzenia w sprawie sporządzania projektu planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000*.

Obszar Specjalnej Ochrony ptaków Łęgi Odrzańskie PLB020008 stanowi fragment doliny Odry o długości 101 km w granicach dawnej terasy zalewowej rzeki i położony jest na terenie powiatów głogowskiego, górowskiego, legnickiego, lubińskiego, średzkiego i wołowskiego w województwie dolnośląskim oraz w niewielkiej części na terenie powiatu wschowskiego w województwie lubuskim.

Obszar obejmuje siedliska nadrzeczne zachowane w międzywalu oraz najlepiej wykształcone lasy, łąki i torfowiska niskie poza jego obrębem. Duża część terenu jest regularnie zalewana. Obszar porośnięty jest lasami, głównie łęgami jesionowymi i wiązowymi. Pozostałe po dawnym korycie Odry starorzecza są w różnych fazach zarastania. W dolinie znajdują się też duże kompleksy wilgotnych łąk.

W obszarze występuje co najmniej 35 gatunków ptaków z Załącznika I Dyrektywy Ptasiej i 11 gatunków z Polskiej Czerwonej Księgi.

Obszar pełni rolę korytarza ekologicznego w ramach krajowej sieci ekologicznej ECONET-Polska, południowa część obszaru stanowi międzynarodowy obszar węzłowy „17M – Dolina Środkowej Odry”, a północna – międzynarodowy korytarz ekologiczny „18M – Głogowski Odry”. Obszar Łęgi Odrzańskie PLB020008 w dużej części pokrywa się z obszarem Łęgi Odrzańskie PLH020018. Ponadto w granicach obszaru znajdują się cztery rezerваты przyrody: „Zabór Wielki”, „Odrzysko”, „Łęg Korea” i „Skarpa Storczyków”.

Prawie połowę obszaru zajmują siedliska leśne. Około 25% powierzchni zajmują siedliska łąkowe i zaroślowe. Pozostałą część pokrywają głównie siedliska rolnicze. Tereny obszaru Łęgi Odrzańskie PLB020008 są głównie własnością Skarbu Państwa, fragmenty stanowią własność prywatną.

Najważniejsze zagrożenia związane są ze zmianami stosunków wodnych spowodowanych przez człowieka, które skutkować mogą pogarszaniem warunków żerowania, rozrodu i wypoczynku ptaków związanych ze zbiornikami wodnymi oraz degradacją lub zanikiem ich siedlisk. Usuwanie trawy zmniejszające powierzchnię użytków zielonych prowadzi do zaniku lub degradacji siedlisk łąkowych i związanych z nimi gatunków, natomiast ruch turystyczny, w tym rajdy samochodów terenowych, ruch quadów, powoduje niszczenie roślinności przybrzeżnej i pogarszanie warunków występowania, żerowania i rozrodu ptaków.

Zagrożeniem potencjalnym jest produkcja energii wiatrowej oraz napowietrzne linie energetyczne i telefoniczne, które mogą mieć wpływ na zwiększenie śmiertelności ptaków oraz pogorszenie funkcjonalności międzynarodowego korytarza ekologicznego doliny środkowej Odry.

Działania ochronne mają na celu utrzymanie populacji gatunków ptaków, stanowiących przedmioty ochrony Obszaru lub wzrost liczebności, a także poprawę stanu siedlisk gatunków lub zachowanie siedlisk w stanie niepogorszonym.

Działania ochronne związane są głównie z gospodarką wodną – likwidacja skutków liniowej erozji dna Odry, zapewnienie okresowych wylewów na tereny międzywala, wykonanie połączeń pozwalających na okresową wymianę wody między starorzeczami a ciekami wodnymi, rewitalizacja wypłyconych i zanikających starorzeczy, niedopuszczenie do likwidacji oczek wodnych - oraz z gospodarką leśną – utrzymanie udziału drzewostanów na poziomach określonych dla poszczególnych nadleśnictw, nie planowanie cięć rębnych wzdłuż Odry, przebudowa niewłaściwych gatunkowo drzewostanów, unaturalnianie składu gatunkowego i struktury przestrzennej drzewostanów łąkowych i grądowych, zapewnienie zachowania odpowiedniej ilości martwego drewna.

Ponadto zaplanowano promowanie wśród rolników zasad dobrej praktyki rolniczej i ograniczenie stosowania insektycydów i pestycydów.

Zaplanowany monitoring dotyczy kontroli liczebności populacji gatunków ptaków.

Plan zadań ochronnych nie zawiera wskazań do zmian w istniejących studiach uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego, miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego, Strategiach Rozwoju, Planach Rozwoju Lokalnego gmin, miast, wsi, obrębów geodezyjnych położonych na terenie Obszaru, a także wieloletniego planu rozwoju i modernizacji urządzeń wodociągowych i urządzeń melioracyjnych dla gminy Niechlów. Analiza przedmiotowych dokumentów wykazała, że ich ustalenia nie będą miały negatywnego wpływu na przedmioty ochrony Obszaru.

Sporządzenie planu ochrony dla Obszaru nie jest konieczne. Plan zadań ochronnych jest wystarczającym narzędziem do zapewnienia ochrony przedmiotom ochrony w Obszarze.

Ustanowienie planu zadań ochronnych poprzedzone zostało przeprowadzeniem postępowania z udziałem społeczeństwa.

Pierwsze spotkanie informacyjne, na którym przedstawiono założenia projektu POIS.05.03.00-00-186/09 „Opracowanie planów zadań ochronnych dla obszarów Natura 2000 na obszarze Polski”, współfinansowanego ze środków Programu Operacyjnego Infrastruktura i Środowisko, listę obszarów, dla których sporządzane będą plany zadań ochronnych oraz zasady współpracy odbyło się w dniu 4 marca 2010 r. Na spotkanie zaproszone zostały właściwe samorządy gminne, na terenie których znajdują się obszary Natura 2000, dla których były opracowywane plany zadań ochronnych.

W dniu 30 kwietnia 2011 r. w Biuletynie Informacji Publicznej i w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu (na tablicy ogłoszeń) oraz w Gazecie Wyborczej o zasięgu wojewódzkim (wydanie dolnośląskie i lubuskie) ukazało się obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 28 kwietnia 2011 r. o zamiarze przystąpienia do opracowywania projektów planów zadań ochronnych dla 35 obszarów Natura 2000 w województwie dolnośląskim, w tym dla Obszaru Łęgi Odrzańskie. Ponadto obwieszczenie zostało wysłane i wywieszone na tablicach ogłoszeń m.in.:

- Urzędu Miejskiego w Brzegu Dolnym w dniach 16 maja – 6 czerwca 2011 r.,
- Urzędu Gminy w Głogowie w dniach 17 maja – 8 czerwca 2011 r.,
- Urzędu Gminy Jemielno w dniach 16 maja – 7 czerwca 2011 r.,
- Urzędu Gminy Malczyce w dniach 16 maja – 9 czerwca 2011 r.,
- Urzędu Gminy Miękinia w dniach 13 maja - 4 czerwca 2011 r.,
- Urzędu Gminy Niechłów w dniach 13 maja – 13 lipca 2011 r.,
- Urzędu Miasta i Gminy Prochowice w dniach 17 maja – 7 czerwca 2011 r.,
- Urzędu Gminy Rudna w dniach 17 maja – 14 czerwca 2011 r.,
- Urzędu Miasta i Gminy Ścinawa 16 maja – 6 czerwca 2011 r.,
- Urzędu Miasta i Gminy Środa Śląska w dniach 17 maja – 7 czerwca 2011 r.,
- Urzędu Gminy Wińsko w dniach 13 maja – 4 czerwca 2011 r.,
- Urzędu Miasta i Gminy Szlichtyngowa w dniach 16 maja – 9 czerwca 2011 r.,
- Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim w dniach 5 maja – 27 maja 2011 r.

Następnie w dniu 8 maja 2012 r. w Biuletynie Informacji Publicznej i w siedzibie Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu (na tablicy ogłoszeń) oraz w Gazecie Wyborczej o zasięgu wojewódzkim (wydanie dolnośląskie i lubuskie) ukazało się obwieszczenie Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska we Wrocławiu z dnia 7 maja 2012 r. informujące o przystąpieniu do sporządzenia projektów planów zadań ochronnych m.in. dla obszaru Łęgi Odrzańskie PLB020008 przez URS Polska Sp. z o.o. Obwieszczenie zostało również wysłane i wywieszone na tablicach ogłoszeń m.in.:

- Urzędu Miejskiego w Brzegu Dolnym w dniach 10 maja – 4 czerwca 2012 r.,

- Urzędu Gminy w Głogowie w dniach 14 maja – 5 czerwca 2012 r.,
- Urzędu Miasta w Głogowie w dniach 11 maja – 11 czerwca 2012 r.,
- Urzędu Gminy Jemielno w dniach 14 maja – 4 czerwca 2012 r.,
- Urzędu Gminy Miękinia w dniach 11 maja - 4 czerwca 2012 r.,
- Urzędu Gminy Niechlów w dniach 10 maja – 31 maja 2012 r.,
- Urzędu Gminy Pęcław w dniach 11 maja – 4 czerwca 2012 r.,
- Urzędu Miasta i Gminy Prochowice w dniach 10 maja – 31 maja 2012 r.,
- Urzędu Gminy Rudna w dniach 11 maja – 6 czerwca 2012 r.,
- Urzędu Gminy Wińsko w dniach 10 maja – 1 czerwca 2012 r.,
- Urzędu Miasta i Gminy Szlichtyngowa w dniach 16 maja – 6 czerwca 2012 r.,
- Starostwa Powiatowego w Górze w dniach 14 maja – 4 czerwca 2012 r.,
- Starostwa Powiatowego w Legnicy w dniach 15 maja – 14 września 2012 r.,
- Starostwa Powiatowego w Lubinie w dniach 14 maja – 4 czerwca 2012 r.,
- Starostwa Powiatowego w Środzie Śląskiej w dniach 10 maja – 1 czerwca 2012 r.,
- Starostwa Powiatowego w Wołowie w dniach 10 maja – 1 czerwca 2012 r.,
- Starostwa Powiatowego we Wschowie w dniach 14 maja – 5 czerwca 2012 r.,
- Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim w dniach 14 maja – 4 czerwca 2012 r.

W procesie prac nad planem zadań ochronnych dla Obszaru zorganizowano sześć spotkań Zespołu Lokalnej Współpracy, na które zaproszono osoby i podmioty prowadzące działalność gospodarczą w obrębie terenów kluczowych dla gatunków ptaków, przedstawiciele samorządów, grupę ekspertów oraz inne zainteresowane strony. Podczas spotkań omówiono zasady pracy nad projektem planu zadań ochronnych, funkcję Zespołu Lokalnej Współpracy, przedstawiono także obecny stan wiedzy o Obszarze i jego przedmiotach ochrony. Poza tym omawiano zapisy dokumentów planistycznych oraz omówiono rzeczywiste i potencjalne zagrożenia, jakie zidentyfikowano w Obszarze. Uzgodniono także cele ochrony, ustalono działania ochronne oraz określono zasady monitoringu działań ochronnych i przedmiotów ochrony. Zorganizowane zostały także dwie wizje terenowe, podczas których przedstawiono problemy terenów otwartych i terenów leśnych oraz gatunków ptaków wykorzystujących te środowiska.

Obwieszczeniem z dnia Regionalny Dyrektor Ochrony Środowiska we Wrocławiu zawiadomił o możliwości udziału społeczeństwa w postępowaniu poprzez zapoznanie się z projektem planu zadań ochronnych i możliwości składania uwag i wniosków. Informacja została podana do publicznej wiadomości zgodnie z art. 39 ust. 1 pkt. 1, 2, 3, 4 i 5 *ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz. U. z 2013 r., poz. 1235 ze zm.) i w związku z art. 28 ust. 4 *ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody* (Dz. U. z 2013 r.,

poz. 627 ze zm.). Obwieszczenie zostało zamieszczone na stronie internetowej Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska we Wrocławiu w dniach, a także ukazało się drukiem w prasie lokalnej (dodatku dolnośląskim i lubuskim Gazety Wyborczej) w dniu Obwieszczenie było również wywieszane na tablicach ogłoszeń:

- Urzędu Miejskiego w Brzegu Dolnym w dniach ,
- Urzędu Gminy w Głogowie w dniach ,
- Urzędu Miasta w Głogowie w dniach ,
- Urzędu Gminy Jemielno w dniach ,
- Urzędu Gminy Malczyce w dniach ,
- Urzędu Gminy Miękinia w dniach ,
- Urzędu Gminy Niechlów w dniach ,
- Urzędu Gminy Pęcław w dniach ,
- Urzędu Miasta i Gminy Prochowice w dniach ,
- Urzędu Gminy Rudna w dniach ,
- Urzędu Miasta i Gminy Ścinawa w dniach ,
- Urzędu Miasta i Gminy Środa Śląska w dniach ,
- Urzędu Gminy Wińsko w dniach ,
- Urzędu Miasta i Gminy Wołów w dniach ,
- Urzędu Miasta i Gminy Szlichtyngowa w dniach ,
- Starostwa Powiatowego w Głogowie w dniach ,
- Starostwa Powiatowego w Górze w dniach ,
- Starostwa Powiatowego w Legnicy w dniach ,
- Starostwa Powiatowego w Lubinie w dniach ,
- Starostwa Powiatowego w Środzie Śląskiej w dniach ,
- Starostwa Powiatowego w Wołowie w dniach ,
- Starostwa Powiatowego we Wschowie w dniach ,
- Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Gorzowie Wielkopolskim w dniach .

Osoby zainteresowane projektem miały 21 dni na składanie uwag i wniosków.

W ramach udziału społeczeństwa projekt zarządzenia został przesłany do zaopiniowania do Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska (GDOŚ) i Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych we Wrocławiu.

Uwagi zostały przekazane pismem znak: z dnia Wszystkie techniczne uwagi GDOŚ zostały uwzględnione.

Projekt zarządzenia został na podstawie art. 59 ust. 2 *ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. o wojewodzie i administracji rządowej w województwie* (Dz. U. Nr 31, poz. 206 ze zm.), uzgodniony przez Wojewodę Dolnośląskiego w dniu i przez Wojewodę Lubuskiego w dniu